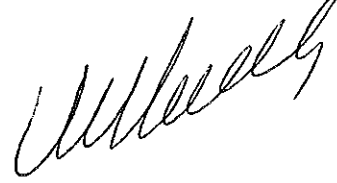

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Sokak hayvanlarının maruz kaldığı sorunların araştırılarak sorunlara çözüm getirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Siirt Milletvekili

GEREKÇE

Hayvan hakları konusunda uluslararası düzeydeki önem arzeden metin, Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi olup Beyanname; yaşayan bütün canlıların doğal haklara sahip olduğunu ve insanoğlu tarafından hayvanlara saygı gösterilmesini, bir insanın bir diğere gösterdiği saygıdan farklı görülmemesini ifade etmektedir. Bu bağlamda, hayvanlara kötü muamele edilemeyeceği veya zalimane davranışlarda bulunulamayacağı, eğer bir hayvanın öldürülmesi gerekiyorsa, bunun bir anda, acısız ve korku yaratmaksızın yapılması gerektiği, bir insanın desteğine ihtiyaç duyan her hayvanın uygun beslenme ve bakımı görme hakkına sahip olduğu, hayvanlar üzerine yapılan fiziksel ya da psikolojik acı çekmeye sebep olan deneylerin hayvanların haklarının ihlali olduğu, vahşi hayvanların da yaşama hakkına ve kendi doğal çevrelerinde özgürce üreme hakkına sahip olduğu, ölü bir hayvana bile saygıyla davranılması gerektiği, hayvanların kendilerine özgü yasal statüleri ve haklarının hukuk tarafından tanınmak zorunda olduğu, hayvanların güvenliğinin koruma altına alınmasının devlet örgütleri düzeyinde temsil edilmesi gerektiği vb. gibi hayvan haklarına ilişkin temel ilkeleri ortaya koymaktadır.

Türkiye de bu doğrultuda;

- *Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesini 18 Kasım 1999 tarihinde imzalamış, 28 Kasım 2003 tarihinde onaylamıştır.*
- *Deney ve Diğer Bilimsel Amaçlarla Kullanılan Omurgalıların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi'ni 5 Eylül 1986 tarihinde imzalamıştır.*
- *Yetiştirme Amaçlarıyla Muhafaza Edilen Hayvanların Korunması Hakkındaki Avrupa Sözleşmesi'ni 6 Haziran 2007 tarihinde imzalamıştır.*
- *Hayvanların Uluslararası Taşıma Sırasında Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi ve 103 sayılı Ek Protokolü sırasıyla 19 Aralık 1975 ve 19 Mayıs 1989 tarihlerinde onaylamıştır.*
- *Kesim Sırasında Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi, 17 Eylül 2007 tarihinde imzalamıştır.*

Ayrıca; Çevre ve Orman Bakanlığının girişimleri ile 2004 yılında kabul edilen 5199 sayılı “*Hayvanları Koruma Kanunu*” Avrupa Sözleşmesi göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Keza 2006 yılında “*Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği*” yayınlanarak 5199 sayılı Kanunda yer alan hükümlerin uygulanmasına ilişkin esaslar ele alınmıştır. Gerek Kanun gerek Yönetmelik her türlü hayvanın korunmasını hedeflerken, içeriğinde sokak hayvanlarının korunmasına dair çok sayıda hüküm bulunmaktadır. Ancak bu hükümler sadece kağıt üzerinde kalmakta, sokak hayvanlarının yaşadığı mağduriyete bir çözüm olamamaktadır. Mevcut hukuk sisteminde hayvanların vücut bütünlüğüne yönelik saldırılar, işkence, hayvanlara kasıtlı olarak kötü davranmak, acımasız ve zalimce işlem yapmak, dövme, aç ve susuz bırakmak, aşırı soğuğa ve sıcağa maruz bırakmak, bakımlarını ihmal etmek, fiziksel ve psikolojik acı çektirmek, gücünü aştığı açıkça görülen fiillere zorlamak ve benzeri fiiller “*suç*” değil “*kabahat*” olarak değerlendirilmekte ve bu kapsamda yaptırım olarak sadece idari para cezaları öngörülmektedir. Bu ise sokak hayvanlarının maruz kaldığı ve yaşam haklarına yönelik şiddet eylemlerini caydırıcı değildir.

Diğer yandan sahipsiz sokak hayvanlarının yaşam haklarına dair sorunlarının yanı sıra; “nüfus kontrolü”, “beslenme”, “sağlık” ve “bulundukları bölgede yaşam hakkı”na dair temel gereksinimleri de tamamen göz ardı edilmektedir. Hayvan severlerin gönüllü çabaları haricinde soruna çözüm getiren ve hayata geçirilmiş bir çalışma söz konusu değildir. Sokak hayvanlarının maruz kaldığı sorunların giderilmesinde en temel nokta ise; toplumda hayvan sevgisi ve birlikte yaşama bilincinin oluşturulmasıdır. Zira hayvanların doğal olarak yaşadıkları coğrafya çoğu kez insanlarca işgal edilerek onların yaşama alanlarının daraltılmış olduğu kuşkusuzdur. Üstelik bu durum çoğu türlerin yok olmasına, azalmasına da nedendir.

Bu bağlamda, sahipli ve sahipsiz sokak hayvanlarının maruz kaldığı sorunların araştırılması, sorunun çözümü noktasında gerekli çalışmaların yürütülmesi ve bu çalışmaların yürütülmesi için bir komisyon kurulmasını Genel Kurul’un takdirlerine sunuyoruz.

Ayhan BİLGİN
HDP Kars Milletvekili

Kemal PEKÖZ
HDP Adana Milletvekili

Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Filiz KERESTECİOĞLU
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ruştı TIRYAKI
HDP Batman Milletvekili

Erdal AYDEMİR
HDP Bingöl Milletvekili

Salihe AYDENİZ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Musa FARİSOĞULLARI
HDP Diyarbakır Milletvekili

Adnan Selçuk MIZRAKLI
HDP Diyarbakır Milletvekili

Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ
HDP Adana Milletvekili

Abdullah KOÇ
HDP Ağrı Milletvekili

Dirayet Dilan TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

Kemal BÜLBÜL
HDP Antalya Milletvekili

Necdet İPEKYÜZ
HDP Batman Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Batman Milletvekili

Dersim DAĞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Semra GÜZEL
HDP Diyarbakır Milletvekili

Hişyar ÖZSOY
HDP Diyarbakır Milletvekili